

Teixint somnis, conte a conte

Sobre la protecció que, com l'airbag,
ens ofereix la paraula narrada

- *Què fan aquests nens sense llibres de contes? —va preguntar Neftalí.*

I Reb Zebulun contestà:

- *S'han d'espavilar tots sols. Els contes no són com el pa. Es pot viure sense ells.*

- *Jo no en podria viure sense —va dir Neftalí.*

(Isaac B. Singer)

El conte és un art que ve de lluny. Antigament els narradors anaven per les places dels pobles escampant les seves paraules carregades de mites, coneixements i somnis. Eren els cronistes dels arquetips, els qui donaven sentit psicològic a les creences, costums i rituals de la vida.

El món ha canviat. Molt. Ara, l'infant està envoltat d'informacions, d'imatges que li arriben a través de la pantalla del televisor o de l'ordinador. Però són informacions desproveïdes de la força, del sentit i de l'emoció que provoca escoltar un conte, sentir el so d'unes paraules dites cara a cara, d'unes paraules vives farcides de repeticions, de ritme, de simetries, d'embarbussaments, de fórmules lingüístiques, de misteris, de somnis. L'infant que les escolta se sent lliure, actiu, pertanyent a una mateixa comunitat d'oidors.

Els contes també són literatura, literatura oral. Els contes tenen unes estructures internes a través de les quals l'infant aprèn a trobar les seves pròpies paraules, a conèixer el seu propi ritme de pensament, els seus silencis, a seguir el fil d'una història.

A l'escola cal seguir contant, amb el cor, sense pensar gaire en l'aprofitament pedagògic immediat perquè un conte és com una llavor que necessita el seu temps per esdevenir un arbre. No hi ha presses. Vacunem-nos contra la rendibilitat pedagògica immediata. Contem sense interrogatoris posteriors ni sense apel·lar a la creativitat demanant un escrit paral·lel segons l'esquema del conte narrat. Tampoc cal que, en acabar, els infants facin un dibuix del que han entès.

Si volem realment parlar d'educació és necessari que el conte visqui a l'escola, perquè els contes i les paraules que li donen forma ens permeten descriure l'invisible, contar la nostra pròpia història, preguntar, anomenar, viatjar pel temps, en un incessant anar i venir.

La pràctica: El cercle dels narradors

Sobre com organitzar una sessió de narració de contes a l'hora del pati

Edat:	A partir de nou anys
Nombre d'alumnes:	Individual
Objectius:	Estimular la comunicació oral Memoritzar un conte
Recursos	Temps: 10 minuts
	Espai: biblioteca
	Materials: cap

Quan algú ens explica un conte, desfilen per davant nostre llocs extraordinaris, situacions i personatges que ens provoquen certa inquietud fins que tot acaba, generalment bé. El caçador arriba en el darrer moment, el dimoni és enganyat, el pagès troba el tresor. Quan algú ens explica un conte els valors ètics es reforcen, s'estimula la comunicació, es generen canvis en el desenvolupament lingüístic i es fomenta la creativitat. Els contes són edificants pel seu joc d'ombres, per l'alternança de llum i color que les seves imatges produeixen, per la complicitat que s'estableix entre qui narra i qui escolta.

Una acció que resulta relativament senzilla d'organitzar és el "cercle dels narradors", sessions de narració de contes a l'estona de l'esbarjo. Els alumnes que participen del taller de narració o que voluntàriament volen explicar un conte als companys ho poden fer a l'hora del pati.

Quan l'infant s'ha decidit a contar, convé quedar amb ell uns dies abans per fer un assaig i ajudar-lo a modular la veu, a controlar els silencis, a moure's per l'espai. Convé, també, anunciar a la comunitat qui contarà què a la propera sessió de narració.

Quan arriba el dia assenyalat —un dia a la setmana està bé— la biblioteca s'emplena de companys que han vingut a sentir els contes, la música acompanya el ritual i la fórmula d'inici dona pas al moment màgic. Feina feta. El formigueig que recorre la panxa abans de començar desapareix.

A cada sessió es poden presentar un parell de contes, vint minuts en total. Habitualment són els alumnes de cicle mitjà i superior els qui expliquen les històries però també hi poden participar les mestres, monitores i la resta de treballadors de l'escola.

Organitzar tallers o activitats de narració de contes en els que el narradors siguin els propis alumnes aporta uns resultats que normalment sobrepassen les nostres esperances, són situacions d'aprenentatge realment enriquidores.

Jaume Centelles

Paraules clau: biblioteca escolar, contes, narració, comunicació oral, creativitat, esbarjo.